

NY I BARNEHAGEN

Informasjon om oppstart og tilvenning

Innholdsfortegnelse

Forberedelse – tiden før oppstart	3
Besøk i forkant av oppstart.....	3
Foreldremøte.....	3
Oppstartsamtale.....	3
Tips til forberedelse.....	3
Hvorfor tilvenningstid?	4
Hva er tilvenning?.....	4
Tilvenningsperioden	4
Hvorfor må vi ha tilvenning?	4
Hvordan foregår de første dagene i tilvenningsperioden?	5
Foreldrenes frigjøring.....	5
Slik gjør vi det de første fem dagene på Tertitten (1 – 3 år)	6
Slik gjør vi det de første 3-4 dagene på stor Dovregubben og Dunderland (3 - 6 år).....	8

Forberedelse – tiden før oppstart

Besøk i forkant av oppstart

Tid til å bli kjent og trygg er gjerne en tidkrevende prosess. For å gjøre tilvenningsperioden så smidig som mulig ønsker vi å bli kjent med barna som skal starte allerede før sommerferien. Vi avtaler en egen dag for besøk, men vi anbefaler å komme på besøk også utenom denne. Dere er hjertelig velkommen til å være på uteplassen vår når som helst. Ved slike uanmeldte besøk kan det hende at personalet har begrensninger i forhold til hvor mye oppmerksomhet vi kan vie dere, men vi synes det er helt supert at dere kommer likevel. Vi ser at barn som har vært hyppig innom på besøk, i forkant av oppstart, allerede har etablert noe kontakt med voksne og barn, samt blitt kjent i det fysiske miljøet. Dette gjør overgangen tryggere og tilvenningsperioden bedre for alle parter. Vi anbefaler å ta kontakt med pedagogisk leder, på mail eller telefon, slik at vi kan avklare hvilke tidspunkt som passer best (i forhold til når avdelingen er borte på tur, når de har frilek ute e.l.).

Foreldremøte

Vi arrangerer foreldremøte for nye barn i juni (gjelder også barn som skal bytte avdeling internt i barnehagen).

Oppstartsamtale

I tilvenningsperioden på høsten trenger barna flest mulig tilgjengelige voksne. Vi prioriterer derfor bort møter o.l. hvis mulig. Foreldresamtaler tar også personale bort fra barna. Derfor ønsker vi å gjennomføre en oppstartsamtale allerede i juni. Det vil likevel være rom for samtaler i august også, når det er nødvendig, men en del informasjonsutveksling kan med fordel gjøres i forkant.

Tips til forberedelse

- Innstill deg på å bruke tid på gradvis tilvenning.
- Ta med barnet på praktiske ting som å kjøpe sekk og matboks. Gjør utstyret kjent ved å bruke det hjemme. Piknik i stua med sekk og matboks er fint.
- Skal barnet ha sovevogn i barnehagen så bruk en kjent vogn. Anskaff barnehagevogna i god tid før oppstart, og bruk den.
- Dra på tur for å leke på barnehagens lekeplass utenfor barnehagens åpningstid.
- Besøk barnehagen i åpningstiden.
- Snakk jevnlig med barnet om endringene som skal skje. Husk å være glad og positiv i samtalen.
- Unngå all form for negativt snakk eller snakk om uro rundt barnehageoppstart når barnet er innen hørerekkevidde. Barn får med seg mer enn man ofte tror, og er eksperter på å fange opp foreldres uro.
- Tilrettelegg for en overgangsperiode på et par uker hvor barnets barnehagedager kan være ekstra korte.
- Tenk gjennom morgenrutinene deres, slik at det blir tid for rolig start på barnehagedager.
- Planlegg å kunne bruke mye kvalitetstid sammen med barnet utenfor barnehagetiden

Hvorfor tilvenningstid?

Hva er tilvenning?

Barnas opplevelse av den første tiden er svært viktig for deres senere forhold til barnehagen. Tilvenningstid kaller vi den tiden barna trenger for å bli trygge på de nye voksne, kjent med rommene, rutinene og de andre barna.

Når de opplever at de voksne i barnehagen er gode nok som omsorgspersoner i tillegg til mor og far (og eventuelt andre som står dem nær), er de modne for å slippe dere noen timer om dagen. En av de voksne i barnehagen fungerer som tilknytningsperson for barnet den første tiden – slik at omsorgsfunksjonen gradvis kan overføres til den ene og ikke i første omgang mange forskjellige voksne.

Det forventes at foreldre er til stede i barnehagen de første dagene. Å forlate barnet for tidlig er alt for brutal for de aller fleste små barn (for foreldrene også) og kan skape unødig utrygghet og gråt på lang sikt. En for kort tilvenningsprosess kan rokke ved tilliten barnet har til foreldrene også, og utrygghet kan oppstå som konsekvens. Jo yngre barnet er, jo mer kritisk er dette.

Tilvenningsperioden

Tilvenningsperioden varer fra barna klarer å slippe foreldrene til de skjønner, og kjenner til, det meste av barnehagehverdagen; nye voksne og barn, rom og hus, materiale, utemiljø, nye rutiner og regler. Her er det individuelle forskjeller, men vi regner med at dette tar ca 2 måneder. Erfaringsmessig opplever vi at det er en god investering for fremtiden å la tilvenningsperioden ta den tiden det tar for barnet. De finner seg raskere til rette i den nye tilværelsen.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at det ikke er helt uvanlig at barn som ser ut til å falle raskt til ro kan få en reaksjon på et senere tidspunkt. Det kan være en reaksjon på at de oppdager at denne situasjonen er «permanent». Det kan også være barn som tilsynelatende ser ut til å ha det helt fint, likevel opplever mye indre stress (av alt det nye de skal forholde seg til) som kommer til syne på et senere tidspunkt.

Vi synes det er svært hyggelig og positivt at foreldre er på besøk i barnehagen av og til, men i tilvenningstiden – etter at barna har frigjort seg og mestrer å være sammen med oss alene, er det viktig at besøkene blir korte. 15 – 30 min ved levering og henting er ofte nok i denne perioden. Det er også svært viktig for barna at dere er tydelige (gjerne ved å lage avtaler på forhånd) på når dere går – f.eks etter en kopp kaffe, etter å ha lest en bok eller lignende. Snakk med personalet hvis det oppleves vanskelig å vurdere når og hvordan man skal gjennomføre dette bruddet, så finner vi løsninger sammen og støtter hverandre.

Hvorfor må vi ha tilvenning?

I en ukjent verden er barnehagebarn helt avhengige av å orientere seg ut fra det nære og trygge. Ofte er det nok at en av foreldrene eller andre som står dem nær er tilstede i samme eller tilstøtende rom. Da utforsker barna både hus, leker og nye mennesker med stor trygghet og entusiasme – de orienterer seg fra det kjente og trygge mot det ukjente og utrygge. Dersom tryggheten mangler klarer ikke barna å leke, utforske, lære, ta kontakt med andre barn og voksne, eller orientere seg i omgivelsene. Barnet vil bruke all sin energi på å søke trygghet som er et helt grunnleggende behov.

Hvordan foregår de første dagene i tilvenningsperioden?

Tilnærmingen varierer noe avhengig av barnets alder og eventuelt tidligere erfaring med barnehage. De første dagene forventer vi at foreldre er tilgjengelige i barnehagen.

Vi regner minimum 3 dager for alle nye barn på stor avdeling (over 3 år), og minimum 5 dager for alle nye barn på liten avdeling (under 3 år). For enkelte er dette nok. For andre trengs det noe lengre tid – jo mindre barna er dess lengre tid trenger de.

I starten er foreldre sammen med barna. Det er et mål at tilknytningsperson og barnet utvikler et tillitsforhold slik at barnet etter hvert kan gi slipp på forelderen. Barnet viser vei. Foreldre trekker seg i bakgrunnen når barnet er komfortabel med det. Dette vurderer dere foreldre og personalet i fellesskap. Personalet har fokus på kontakt med barnet og kan derfor ikke snakke så mye med dere foreldre disse dagene.

Etter hvert vil dere kunne trekke dere lengre unna. Det er likevel viktig å være tilgjengelig slik at dere kan komme raskt til. Ta med dere en bok, avis eller lignende – vi står for kaffe og te.

De første tre (5) dagene må dere regne med å sette av fullt og helt til tilvenningen. Ut over det må foreldrenes tilstedeværelse avgjøres ut fra hvert enkelt barns behov og i nært samarbeid med pedagogisk leder og deres opplevelse av situasjonen. Personalet sitter inne med mye kunnskap og erfaring om dette. Det er også viktig for barna at de får korte dager en periode etter at de har sluppet foreldrene – under tilvenningen til en helt ny verden gjør de ofte mer enn et dagsverk i løpet av få timer.

Foreldrenes frigjøring

Vi vet at det å slippe barnet sitt ut i en stor og "farlig" verden – som barnehagen er til å begynne med – er vanskelig og ofte forbundet med mye bekymring for mange foreldre. Det er flere av oss som har opplevd det samme, så vi har stor forståelse for det. Dersom barnet deres ikke har det bra, vil vi alltid ta kontakt og diskutere med dere – både i tilvenningsperioden og senere.

Dersom dere sitter hjemme eller på jobb med klump i magen – ta en telefon til oss for å høre hvordan det går – sannsynligvis kan vi berolige dere.

Dere hjelper barnet deres best i denne overgangsperioden ved å vise dem at dere er trygge på oss, og er helt sikre på at vi tar godt vare på dem. Hvis det ikke stemmer, vis det likevel og snakk med oss om det som gjør dere utrygge.

Slik gjør vi det de første fem dagene på Tertitten (1 – 3 år)

Dette er i grove trekk hvordan vi bruker de første dagene med de minste barna. Barn er imidlertid forskjellige – både i alder og modning – det vil derfor alltid finnes variasjoner innenfor disse rammene.

DAG 1:

- Dere kommer til avtalt tid og blir ca 1,5 timer.
- Dere møtes av tilknytningspersonen, får garderobeplass og vises rundt på avdelingen.
- Tilknytningspersonen følger dere hele tiden, og det er barnets eget behov for utforsking av leker, andre barn og voksne som bestemmer tempo.
- Tilknytningspersonen samspiller så mye som mulig med barnet, men dere skal være tilstede i samme rom hele tiden. **Ingen foreldre går den første dagen**
- Foreldre og tilknytningspersonen / evt pedagogisk leder snakker litt sammen om hvordan de neste dagene skal være

DAG 2:

- Dere kommer til avtalt tid går sammen med barnet etter lunsj
- Barnet deltar sammen med tilknytningspersonen i aktiviteter som er lagt opp på avdelingen, rutinesituasjoner, spising og lignende
- Det er foreldrene som hjelper barnet med bleieskift og toalettbesøk. Tilknytningspersonen holder seg i nærheten. Etter lunsj kan foreldre og/eller tilknytningsperson legge barnet i vogn etter lunsj, dersom dette er innenfor den tiden barnet pleier å sove.
- Ut over dette holder foreldre seg mest mulig i bakgrunnen eller setter seg i et annet rom.
- Det er viktig at foreldre har tydelig kommunikasjon med barnet om hva som skjer, slik at barnet kan føle seg trygg.

DAG 3:

- Dere kommer til barnehagen ca kl 9.00-9.30
- Foreldrene er sammen med barnet til de er kommet i gang med aktiviteter. Denne dagen kan foreldrene prøve å gå fra avdelingen i en lengre periode. Dette avtales sammen med tilknytningspersonen. Om det skulle være behov for foreldrene i denne tiden, nøler vi ikke med å ringe dere. Det er derfor viktig at dere kan komme tilbake til barnehagen i.l.a 10 min. Det er viktig at foreldre sier tydelig ifra at de går og forsikrer barnet om at de snart kommer tilbake.
- Barnet deltar sammen med tilknytningspersonen på alle aktiviteter og rutinesituasjoner.
- Barnet spiser i barnehagen og vi legger barnet til å sove. Når barnet våkner ringer vi foreldre for å avtale hentetid.

DAG 4:

- Barnet kommer til barnehagen til avtalt tid. Vi blir enige om når barnet hentes.
- Barnet tilbringer vanligvis denne dagen uten foreldrene til stede. Det er viktig at dere kan kontaktes og oppholde seg så nært barnehagen at dere kan komme raskt hvis det skulle være behov.
- For å få en trygg overgang, er det viktig at dere setter av **god** tid når dere leverer. Ta av ytterklærne og bli med på de første aktivitetene som de andre dagene.
- Når dere skal gå, si tydelig ifra til barna og tilknytningspersonen. Slik kan vi sørge for at barnet blir møtt på en god måte i en sårbar posisjon.

DAG 5:

- Kommer i barnehagen til avtalt tid som tidligere dager. Denne dagen er tenkt for å være en tilnærmet vanlig dag i barnehagen for barnet. Foreldre må som de andre dagene være i nær avstand til barnehagen slik at en er tilgjengelig ved behov.
- Vi oppfordrer til tidlig henting.

Ut over disse dagene vurderes behovet for det enkelte barn individuelt i samarbeid med pedagogisk leder. De minste er midt i den mest kritiske fasen for separasjon fra foreldrene og trenger å lære / skjønne at dere alltid kommer tilbake. Det kan ta litt tid hvis de ikke er vant til det fra tidligere.

Obs! Mandagen etter tilvenningsuken er ofte vanskelig for barnet, pass på å ha god tid til levering.

Slik gjør vi det de første 3-4 dagene på stor Dovregubben og Dunderland (3 - 6 år)

DAG 1:

- ☐ Dere kommer kl. 10.00 og går sammen med barnet kl. 11.30 (rett før lunsj)
- ☐ Dere møtes av tilknytningspersonen, hilser på de andre voksne og barna og blir vist garderobeplass og rundt på avdelingen.
- ☐ Tilknytningspersonen samspiller så mye som mulig med barnet, og deltar i aktiviteter sammen med dem.
Dere skal være tilstede i samme rom hele tiden, men hold dere gjerne i bakgrunnen hvis det er trygt for barnet, slik at de blir kjent **Ingen foreldre går den første dagen**

DAG 2:

- ☐ Dere kommer kl 10.00 og går sammen med barnet kl.13.00
- ☐ Barnet deltar sammen med tilknytningspersonen i aktiviteter som er lagt opp på avdelingen; rutinesituasjoner, spising og lignende
- ☐ Det er foreldrene som hjelper barnet med bleieskift og toalettbesøk. Tilknytningspersonen holder seg i nærheten.
- ☐ Ut over dette holder foreldre seg mest mulig i bakgrunnen. Dere prøver også å gå litt ut av gruppen, til et annet rom eller en kort tur.
- ☐ Det er svært viktig at barnet får beskjed om at mor eller far går, selv om det kun er for kort tid. Det gjelder hele tiden de går i barnehagen.

DAG 3:

- ☐ Barnet er i barnehagen fra 10.00 til 14.30
- ☐ Denne dagen er ganske lik forgående.
- ☐ Foreldrene er sammen med barnet til de er kommet i gang med aktiviteter.
- ☐ Barnet deltar sammen med tilknytningspersonen på alle aktiviteter og rutinesituasjoner.
- ☐ Foreldrene kan være borte fra avdelingen 3 - 4 timer, men her må det individuell tilpasning til i forhold til barnets trygghet. Foreldre må likevel være tilgjengelige (minimum 10 minutter unna) hvis man forlater barnehagen.

DAG 4:

- ☐ Barnet er i barnehagen fra 9.30 til 15.00
- ☐ Barnet tilbringer vanligvis denne dagen uten foreldrene tilstede – dersom det er trygt for dem.
- ☐ For å få en trygg overgang, er det viktig at dere setter av **god** tid når dere leverer. Ta av ytterklærne og bli med på de første aktivitetene som de andre dagene.
- ☐ Når dere er klare til å gå, si tydelig ifra til barna.
- ☐ Det er viktig at dere er tilgjengelige, slik at dere kan komme tilbake raskt.

Den første tiden i barnehagen, er en tilvenningsperiode både for barn, foreldre og personale. Det er mye nytt å sette seg inn i og bli kjent med. I perioder kan det oppleves som vanskelig. Vi ønsker derfor at dere tar en telefon til oss – eller ti – når dere lurer på hvordan barnet har det. Hvis det er noe vi er usikre på, gjør vi det samme. Vi setter også stor pris på at dere kommer med alle spørsmål dere har og eventuelle kommentarer.

I de fleste tilfeller vil dere oppleve at barna gråter eller protesterer når dere skal gå. Det er helt naturlig. Det er sunt at barna gir uttrykk for eventuell frustrasjon og ikke stenger den inne. Vår jobb er å hjelpe dem gjennom denne prosessen og bli kjent med dem, slik at det er trygt å ta imot trøst av oss.

VI HÅPER BÅDE BARN OG DERE SKAL OPPLIVE NOEN GODE, HYGGELIGE OG LÆRINGSRIKE ÅR HOS OSS

